

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1757/2021
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, као чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., коју заступа Бранислав Цветковић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Ђука Динић“ из Бојника, коју заступа Радован Цветковић, адвокат из ..., ради поништаја одлуке о накнади штете, одлучујући о ревизији тужитељице изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 421/2020 од 24.02.2021. године, у седници већа одржаној 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужитељице изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 421/2020 од 24.02.2021. године

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 421/2020 од 24.02.2021. године у делу одлуке под ставом два и три, тако што се жалба тужене одбија у односу на део одлуке из става I пресуде Основног суда у Лебану П1 21/2019 од 05.11.2019. године, којом је поништено као незаконито решење тужене о датом отказу уговора о раду тужиљи број .. од 27.04.2016. године и одлучује да свака странка сноси своје трошкове ревизијског поступка.

У преосталом делу ревизија тужиље се одбија као неоснована.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 421/2020 од 24.02.2021. године потврђена је пресуда Основног суда у Лебану П1 21/2019 од 05.11.2019. године у делу одлуке којом је одбијен део тужбеног захтева којим је тужиља тражила исплату 18 зарада остварених априла 2016. године, као и у односу на досуђени износ трошкова за одлазак и доказак на рад за период од јануара 2015. године закључно са априлом 2016. године. У преосталом делу преиначена је цитирана првостепена пресуда, тако што је одбијен захтев да се поништи решење тужене број .. од 27.04.2016. године и одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора.

Против цитиране другостепене пресуде тужиља је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због учињене битне повреде парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП, и установио да је ревизија тужиље делимично основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом на коју се ревизијом указује. Тужиља је навела разлоге на којима темељи такву тврдњу. Међутим, Врховни касациони суд указује да позивање на нејасност и контрадикторност ревизијом побијане пресуде није ревизијски разлог из члана 407. став 1. Закона о парничном поступку, стога је таква ревизијска тврдња правно ирелевантна у односу на правилност побијане другостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је уговором о раду закљученим 24.12.2012. године засновала код тужене радни однос на неодређено време на радном месту Радни однос јој је престао решењем тужене од 27.04.2016. године, због тога што је у поступку рационализације броја запослених у туженој установи њено радно место укинато. Тај поступак је покренут одлуком Скупштине општине Бојник од 12.02.2016. године о одређивању максималног броја запослених код тужене, којом је број запослених смањен на 28. Управни одбор тужене је 08.04.2016. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова и радних задатака, за које је добијена сагласност Општинског већа, а којим је укинато радно место Када је тужиља засновала радни однос код тужене имала је пребивалиште у ..., али се 09.08.2013. године преселила у ..., због чега јој је тужена накнађивала трошкове за долазак на рад и одлазак са рада од 01.09.2013. године до 31.12.2014. године, када је извршена обустава даљег плаћања ових трошкова.

На темељу оваког чињеничног стања другостепени суд је заузео становиште да је побијано решење о датом отказу уговора о раду тужиљи засновано на правилној примени одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Овако је одлучено из разлога што је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 08.04.2016. године, којим је укинато радно место ... на коме је радила тужиља, као једини извршилац. На извршену измену тог правилника, дата је сагласност Скупштине општине Бојник, као оснивача тужене. До измене је дошло у поступку спровођења члана 6. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/15). Како је утврђено да код тужене није постојало друго радно место на које се тужиља могла распоредити заузето је становиште да је тужиљи законито отказан уговор о раду.

Врховни касациони суд не прихвата овакво правно схватање из разлога што налази да је засновано на погрешној примени материјалног права. Ово је из разлога што је радно место ... установљено одредбом члана 68. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15, 68/15, 62/16, 88/17). Том одредбом је прописано да ... и друге послове у установи обавља ..., у складу са нормативом којим се утврђују критеријуми за финансирање установе. Осим

тога, прописани су и услови за обављање тих послова без икаквих ограничења у односу на предшколске установе. Зато се у оваквој нормативној ситуацији поставља претходно питање, да ли се позивом на закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору могло општим актом тужене укинути радно место У зависности од решења овог питања одређује се и могућност примене одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Међутим, другостепени суд је своју одлуку засновао искључиво на формалном разрешењу законитости датог отказа уговора о раду тужиљи. Таква оцена је донета без претходног упуштања у оцену да ли је постојао правни основ да се општим актом тужене законито укине радно место Врховни касациони суд налази да је такав приступ другостепеног суда израз арбитрерног одлучивања који се коси са уставном гаранцијом правичног пресуђења прописаног чланом 32. Устава. Супротно таквој оцени другостепеног суда, Врховни касациони суд налази да се позивом на одредбу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, тужиљи могао отказати уговор о раду само под условом да је доношењем таквог решења било правно могуће. По оцени Врховног касационог суда тужена је сходно одредби члана 68. Закона о основама система образовања и васпитања у обавези да систематизује и попуни радно место ... установе. Зато спорна одлука није донета у функцији извршења обавезе установљене Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Циљ тог закона је био да се укину непотребна радна места са становишта функционалног рада у јавном сектору, односно прописивање неадекватног броја извршилаца на појединим радним местима са становишта обима и потребе обављања одређених послова. Међутим, да упркос укидању радног места ... није престала и потреба за обављањем тих послова. Напротив, ти послови и даље постоје. Штавише, тужена је у циљу испуњења законске обавезе стручног обављања послова ... установе принуђена да део тих послова повери трећем лицу- ... уз накнаду. На тај начин је укидање радног места ... извршено противно одредби члана 68. Закона о основама система образовања и васпитања и циљу због кога је донет Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору.

Следом изнетих аргумената, Врховни касациони суд је нашао да је побијано решење о датом отказу уговора о раду тужиљи незаконито. Зато је на темељу одредбе члана 416. ЗПП у том делу ревизија тужиље усвојена, тако што је жалба тужене изјављена у односу на усвајајућу одлуку тог дела тужбеног захтева од стране првостепеног суда одбијена као неоснована.

Са друге стране, испитујући законитост побијане другостепене пресуде у односу на део одлуке којом је потврђена првостепена пресуда којом је одбијен део тужбеног захтева за исплату 18 месечних зарада, Врховни касациони суд је нашао да је та одлука заснована на правилној примени правила о терету доказивања. Сагласно том правилу, тужиља је била дужна да суду предочи све доказе о постојању чињеница којима се одређује основаност таквог захтева. Она то није учинила, јер до закључења главне расправе није доставила доказе о чињеницама којима се одређује висина тражене накнаде. Суду нису предочени докази у односу на чињенице прописане одредбом члана 191. став 5. Закона о раду. Осим тога, неспорна је чињеница да је тужиља после датог отказа засновала радни однос у ... и да је након тога наставила да се бави С тим у вези, суду нису предочени докази о периоду и висини остварених зарада по том основу. Из тог разлога, пропустима тужиље је суду

ускраћена могућност да у складу са одредбом члана 191. став 9. утврди износ за који се основано могла умањити тражена накнада опредељена у висини 18 месечних зарада тужиље код тужене у месецу априлу 2016. године. Зато је правилна одлука нижестепених судова у складу са којом је истакнути захтев тужиље да јој се уместо враћања на рад досуди новчана накнада у висини 18 месечних зарада оцењен као неоснован. С тим у вези, а обзиром на делимични успех тужиље у првостепеном поступку, правилна је и одлука другостепеног суда којом је сагласно одредби члана 153. став 2. ЗПП одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одбијена ревизија тужиље у односу на одлуку из става I и III изреке побијане другостепене пресуде.

Тужиља је и у ревизијском поступку делимично успела у односу на постављени ревизијски захтев. Зато је на темељу одредбе члана 165. став 2. у вези одредбе члана 153. став 2. ЗПП одлучено да свака странка сноси своје трошкове ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**